

Vpis kapitala NLB v rokah ustavnih sodnikov

anacija bank Tudi sodišča prosijo za ustavno presojo zakona o bančništvu

LJUBLJANA – V pravnih postopkih, povezanih s sanacijo bank, se, kot kaže, tudi sodišča obračajo na ustavno sodišče.

Odločitve Višjega sodišča v Ljubljani o zakonitosti vpisa dokapitalizacije in spremembe statuta NLB v sodni register tako ni mogoče pričakovati pred letom 2016. Sodišče je postopek namreč prekinilo, saj je 13. marca vložilo zahtevo za oceno ustavnosti določenih členov zakona o bančništvu.

MAJA GRGIČ

Avgusta lani smo v *Delu* razkrili, da je izbris delničarjev NLB in vpis dokapitalizacije NLB decembra 2013 v sodni register še vedno negotov. Banka Slovenije (BS) je decembra 2013 izdala odločbo o izbrisu takratnih delničarjev NLB in državni dokapitalizaciji banke z 1,5 milijarde evrov, na podlagi česar se je osnovni kapital banke povečal na dvesto milijonov evrov. A na vpis teh sprememb v sodni register se je pritožil izbrisan delničar NLB F. P., ki je trdil, da vpis ni predvidel predhodnega znižanja osnovnega kapitala banke na nič, kar naj bi bil temelj za izbris delničarjev. Poleg tega BS menda ni predložila vseh listin, ki so podlaga za tak vpis.

Sodišče ugodilo pritožbi

Višje sodišče je njegovi pritožbi junija lani ugodilo, okrožno sodišče pa je julija lani sklep spet vpisalo. A mali delničar meni, da tudi pogoji za ta drugi vpis niso bili izpolnjeni, zato se je na vpis spet pritožil, pridružila pa sta se mu še dva lastnika izbrisanih podrejenih obveznic NLB – T. K. in M. L..

Zdaj bo, kot kaže, o odločitvi

o tem treba počakati na presojo ustavnega sodišča. Na višjem sodišču so nam potrdili, da so postopek prekinili, ker so na ustavno sodišče marca letos vložili zahtevo za oceno ustavnosti devetih členov zakona o bančništvu. Gre za člene o izrednih ukrepih Banke Slovenije ter člene, ki so bili podlaga za izbris podrejenih obveznic in delnic banke ter povečanje kapitala banke. Zakaj so zaprosili za to presojo, na višjem sodišču niso pojasnili; kot je mogoče razumeti, hočejo pred sprejetjem odločitve ugotoviti, ali so bile zakonske podlage za ukrepe ob sanaciji bank skladne z ustavo.

Zahteva se bo pridružila številnim drugim zahtevam za ustavno presojo zakona o bančništvu. Znano je, da te odločitve ni mogoče pričakovati prej kot prihodnje leto. Ustavni sodniki so o tem zakonu namreč za pojasnila zaprosili evropsko sodišče. Pritožniki na vpis sprememb pri NLB odločitve višjega sodišča še nočejo komentirati.

V NLB in Banki Slovenije so že poleti zatrdili, da so spremembe statuta in kapitala naše največje banke kljub omenjenim zapletom z vpisom veljavne. A pravniki so že takrat opozarjali, da bodo te spremembe začele veljati šele z veljavnim vpisom v sodni register. S tem pa ostaja tudi negotovost v zvezi s tem, kdo ima v tem času pravico izvajati delničarske pravice v naši največji banki. Zdaj jih kot edina lastnica izvaja država.

V NKBM in Abanki takih zapletov ni mogoče pričakovati. V NKBM je bila sprememba pravil-

no vpisana s predhodnim znižanjem kapitala, v primeru Abanke pa je bila storjena enaka napaka kot v primeru NLB, vendar se v zakonskem roku nanjo nihče ni pritožil.

Pred odločitvijo v ustavno presojo zakona

Ustavno presojo spornih členov zakona o bančništvu je zahtevalo tudi okrožno sodišče v primeru odškodninske tožbe. Za katere stranke gre, nam na okrožnem sodišču niso razkrili, pojasnili pa so, da gre za pravdni postopek, v katerem tožeča stranka od tožene stranke – banke – zahteva razvezo pogodbe o nakupu oziroma vpisu obveznic in povrnitev vložene kupnine z zamudnimi obrestmi.

Zasebna lastnina in retroaktivnost

Dodali so, da bi sodišče moralo pri odločanju uporabiti novelo zakona o bančništvu, po kateri se kvalificirane obveznosti banke delno ali v celoti pretvorijo v nove navadne delnice banke, na podlagi povečanja osnovnega kapitala banke z vplačilom stvarnega vložka v obliki terjatev upnikov, ki pomenijo kvalificirane obveznosti. »Pred uporabo navedenih določb zakona o bančništvu je sodišče zahtevalo presojo njihove ustavnosti z vidika ustavno zagotovljenega varstva zasebne lastnine, pravne in socialne države, pravice do udeležbe v postopku in prepovedi povratne veljave pravnih aktov,« so pojasnili.

V pravnih postopkih, povezanih s sanacijo bank, se, kot kaže, tudi sodišča obračajo na ustavno sodišče.